

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Michał Ludwik
Nazwisko: Baran
Miejsce urodzenia: Żeleźnikowa
Data urodzenia: 11-07-1894
Imię ojca: Piotr
Imię matki: Maria
Znany/a też jako: Michał Baran
urodzony/a 11- 08-1894

Dodatkowe informacje: Michał Baran był odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari V Klasy, Krzyżem Niepodległości oraz Krzyżami Walecznych.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta operacyjne PUBP w Świdnicy oraz PUBP w Bielsku-Białej z lat 1945-1956 dot. rozpracowania mjr. Michała Barana. Od 1912 roku należał do Drużyny Strzeleckiej, a od 1914 roku do Związku Strzeleckiego. Od początku I wojny światowej żołnierz 5 pp Legionów, 5.07.1916 trafił do niewoli rosyjskiej i został zesłany do guberni wiackiej. Z Rosji przez Anglię, Francję i Włochy dotarł w styczniu 1919 roku do Polski i wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Następnie przeszedł do rezerwy, ale w 1928 roku powrócił do WP, do 2 pp Legionów w Sandomierzu. Od 1934 przeszedł do Korpusu Ochrony Pogranicza, w momencie wybuchu II wojny światowej był Komendantem Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego KOP w Zbarażu. W kwietniu 1942 roku wstąpił do Batalionów Chłopskich, a w kwietniu 1944 roku, w ramach akcji zjednoczeniowej, przyłączył się do Armii Krajowej, gdzie pełnił funkcję oficera szkoleniowego. W 1945 przybył do Pisarzowic, pow. Kamienna Góra, gdzie wstąpił do PPS i objął stanowisko wójta 17.06.1945, jednocześnie ujawniając się przed PUBP w Kamiennej Górze ze swojej działalności w czasie okupacji. Po utworzeniu PSL na tym terenie wystąpił z PPS i wstąpił do PSL. Zatrzymany przez PUBP w Wałbrzychu za współdziałanie z oddziałem niepodległościowym Mieczysława Janczaka ps. "Beskid", sprawę umorzono na podstawie amnestii.	Akta o sygn. IPN Ka 230/4716 (21607/II).	W aktach używana jest nazwa Pisarzów lub Pisarzowa, ale taka miejscowość nie istnieje. Rozbieżności wynikają z tłumaczenia niemieckiej nazwy - Schreinbendorf, która obowiązywała do 1945 roku.

Akta kontrolno-śledcze przeciwko Michałowi Baranowi ps. "Kalina", "Jasny" i innym. Zatrzymany 10.07.1946 przez WUBP w Krakowie za współpracę z organizacją niepodległościową. Akt oskarżenia sporządził 23.01.1947 oficer śledczy PUBP w Nowym Sączu. Oskarżony z art. 86 par. 2 KKWP, tj. o to, że: "od czerwca 1945 r. pozostawał do września 1945 r. w kontakcie z Rębiaszem Janem, któremu to Rębiaszowi polecił stworzenie i dobranie sobie załogi Posterunku M.O. [w Lubawie] z osobników nadających się do pracy w podziemiu, celem obalenia obecnego ustroju". Sprawa wobec Barana została umorzona na mocy amnestii, a on sam zwolniony z więzienia 02.04.1947. Akta złożono 06.03.1950 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 5616/I. Przejrejstrowano 20.01.1969 do nr 1794/III. W aktach znajduje się odpis z wyciągu awansowego Barana ze stopnia kapitana do stopnia majora z Archiwum 1 PSP AK.

Akta o sygn. IPN Kr 07/1687 (1794/III).

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Michałowi Baranowi ps. "Kalina", "Jasny" i innym. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydała 27.11.1946 Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Krakowie. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Sprawa przeciwko Baranowi została umorzona w kwietniu 1947 roku na podstawie amnestii.

Akta o sygn. IPN Kr 110/1271 (Sr 572/47).

Sprawa Agencyjnego Rozpracowania krypt. „Halniak”, dot. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich AK. 1 PSP AK został utworzony na początku 1944 roku w ramach przygotowań do Akcji "Burza" w Okręgu Kraków, w oparciu o struktury Wojska Polskiego sprzed 1939 roku. Początkowo jego dowódcą został ppłk. kawalerii Stanisław Mirecki, ps. "Pociej", jednak w sierpniu 1944 został ciężko ranny, w wyniku czego zmarł, a dowództwo objął mjr Adam Stabrawa, ps. "Borowy", równocześnie pełniący funkcję dowódcy Inspektoratu AK Nowy Sącz. W celu infiltracji tego środowiska Sekcja II Wydz. III WUBP w Krakowie założyła 03.03.1950 Sprawę Agencyjnego Rozpracowania, krypt. "Halniak", nr 305/Ag/50. W dniu 21.05.1951 sprawa została przemianowana na Sprawę Obiektową o tym samym kryptonimie. W ramach SO "Halniak" rozpracowanie środowiska 1 PSP AK WUBP w Krakowie kontynuował do 31.01.1956, kiedy została złożona w Archiwum Wydz. X WUdsBP w Krakowie. Michał Baran występuje jako oficer szkoleniowy AK, zamieszkały w Żeleźnikowej, gm. Nawojowa, rozpracowywany w ramach SO „Halniak”. Akta zawierają również materiały dot. SO "Akademia" oraz SO "Monopol V".

Akta o sygn. IPN Kr 075/17 t. 1-4 (28/OB).